

Algemeen

We ontvingen 30 enquêteformulieren, waarvan één werd ingestuurd namens een vereniging die volledig buiten het werkingsgebied van Heemkunde West-Vlaanderen valt. In de verdere verwerking werd met dit formulier geen rekening gehouden. Het aantal leden van Heemkunde West-Vlaanderen is ongeveer 60, wat betekent dat de helft van onze leden een antwoordformulier instuurde.

Van de 29 overblijvende antwoorden, kwamen er
2 van verenigingen met een regionale werking¹
5 van verenigingen met een gemeentelijke werking maar die er ook aanpalende gemeenten bijnemen (zonder strikte afbakening)²
14 van verenigingen waarvan het werkingsgebied gelijk is aan het grondgebied van een huidige gemeente liggen³
8 van verenigingen wiens werkingsgebied het grondgebied van één of meerdere deelgemeenten van een huidige gemeente bestrijkt⁴.

Het werkingsgebied van de verenigingen met een afgelijnde regionale werking bestrijkt in één geval deels de werking van een andere vereniging (De Roede van Tielt) en in één geval dit van elf andere verenigingen, waarvan twee deels (De Leiegouw). Bij de verenigingen met een regionale werking zonder strikte afbakening zijn er twee die het werkingsgebied van een andere vereniging volledig overlappen (Brugs Ommeland en Iepers Kwartier) en één die aangeeft dit duidelijk niet te doen (Het Houtland). In Poperinge zijn er twee verenigingen met hetzelfde werkingsgebied.

Qua bevolking is het werkingsgebied van De Leiegouw het grootste, met 556.903 inwoners, en dat van Flambertus het kleinste, met 3.608 inwoners⁵. Drie van de 29 respondenten gaven – omwille van diverse redenen – geen ledenaantal op. Van de 26 anderen is Flambertus diegene met de hoogste ‘penetratiegraad’: 5,16% van de bevolking is aangesloten. Het laagste cijfer vinden we bij De Leiegouw met 0,07%. Over het algemeen scoren verenigingen met een kleiner werkingsgebied hier hoger. Gemiddeld is 2,08% van de inwoners uit het werkingsgebied van de respondenten lid (houden we geen rekening met de cijfers van de twee verenigingen met een afgelijnde regionale werking neemt dit cijfer nog toe tot 2,23%).

Twee verenigingen spreken van abonnees in plaats van leden (STOC en De Roede van Harelbeke), één vereniging maakt onderscheid tussen leden en abonnees (Wibilinga). Minstens vier respondenten gaven een schatting van het ledental op.

De 26 verenigingen samen hebben (bij benadering) 7.995 leden. Op een bevolking van 1.202.529 West-Vlamingen betekent dit dat 3 op elke 400 West-Vlamingen bij één van de respondenten is aangesloten. Kanttekeningen hierbij: ongeveer de helft van onze leden stuurde geen antwoordformulier in én vele leden zijn bij meerdere verenigingen aangesloten.

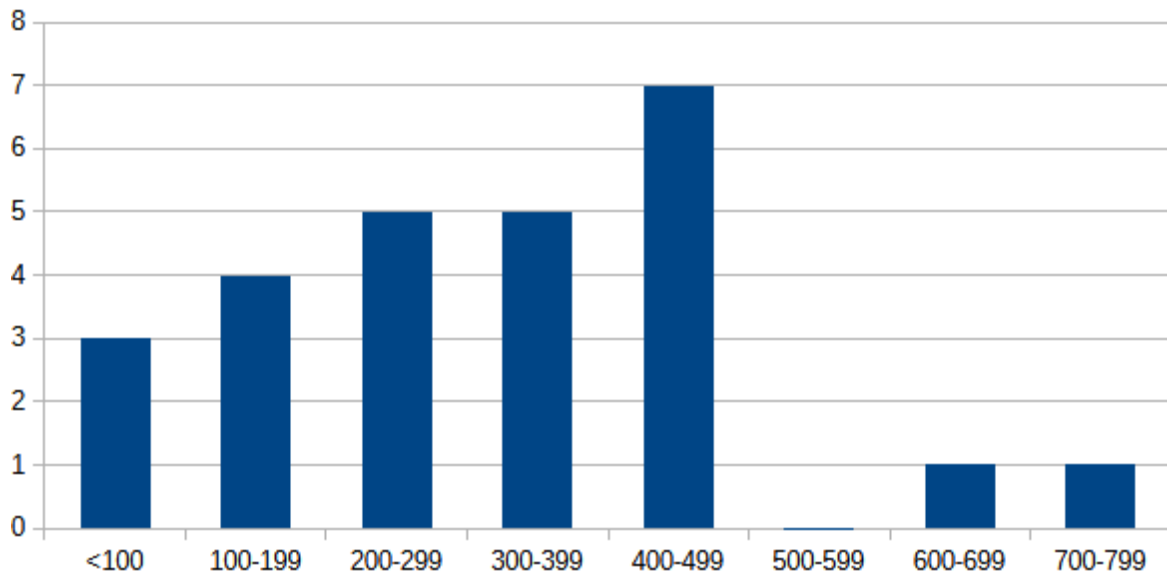
1 De Leiegouw (kasselrij Kortrijk) en De Roede van Tielt.

2 ‘t Zwin Rechtoever, het Houtland (Torhout), Iepers Kwartier, Cnocke is Hier en Brugs Ommeland.

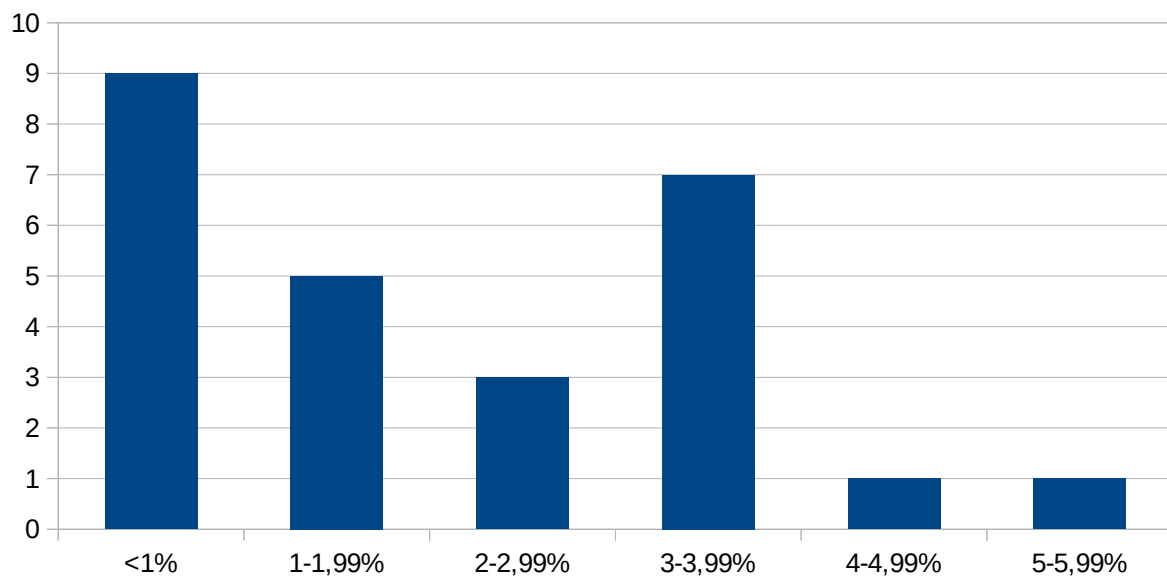
3 Juliaan Claerhoutkring, Stedelijke Oudheidkundige Commissie (Wervik), Karel van de Poele, Ten Mandere, Menen, De Plate, Erfgoedkring 8460 (Oudenburg), Dorp & Toren, De Poperingenaar, Kuurns erfgoed Cuerna, De Zonnebeekse Heemvrienden, Wynckel-Capelle, Aan de Schreve en Antonius Sanderus.

4 De Roede van Harelbeke, Flambertus, De Roede van Harelbeke, De Meiboom Gullegem, Heemkundekring Ridefort, ‘t Schorre Steene, Selebeke, Wibilinga en Arsbroek.

5 Op basis van de bevolkingscijfers van 2021 van Statbel voor de volledige gemeenten en op deze van Wikipedia van 1/1/2020 voor de deelgemeenten, met uitzondering van Gullegem (1/1/2023) en Assebroek (1/1/2014). Door het ontbreken van gegevens over Gullegem voor het jaar 2021 is er ook een afwijking in de berekening van de bevolking van Wevelgem zonder Gullegem (Wibilinga). Bij de verenigingen wiens werkingsgebied ook aanpalende gemeenten bestrijkt (zonder strikte aflijning) werd enkel rekening gehouden met het bevolkingscijfers van de gemeente waarin de zetel staat.

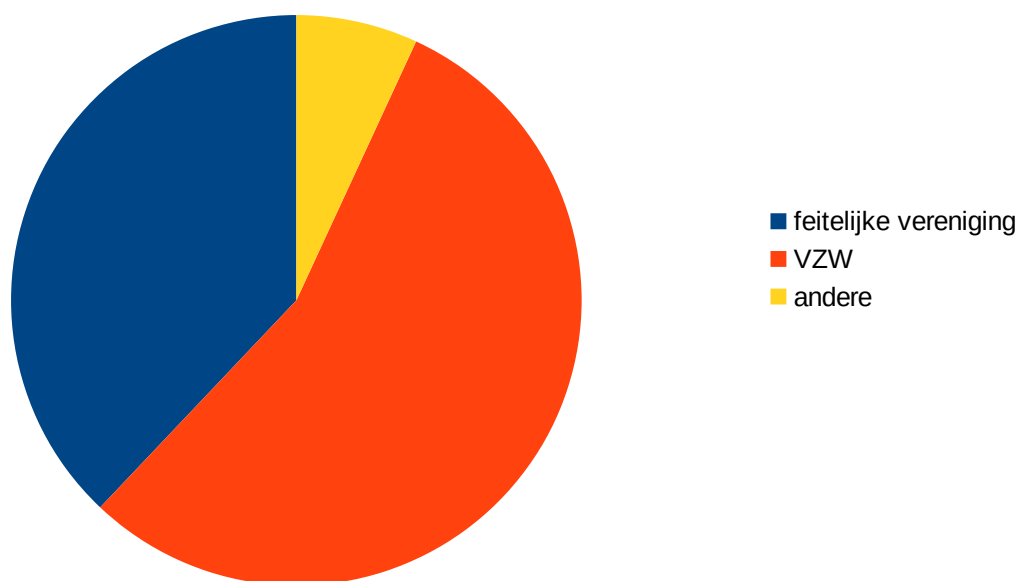
Aansluitingsgraad

Rechtsvorm

Van de 27 respondenten hebben er 16 het statuut van vzw, 11 dit van feitelijke vereniging en 2 (De Roede van Harelbeke en Heemkring Menen) hebben een andere – niet verder gedefinieerde – rechtsvorm.

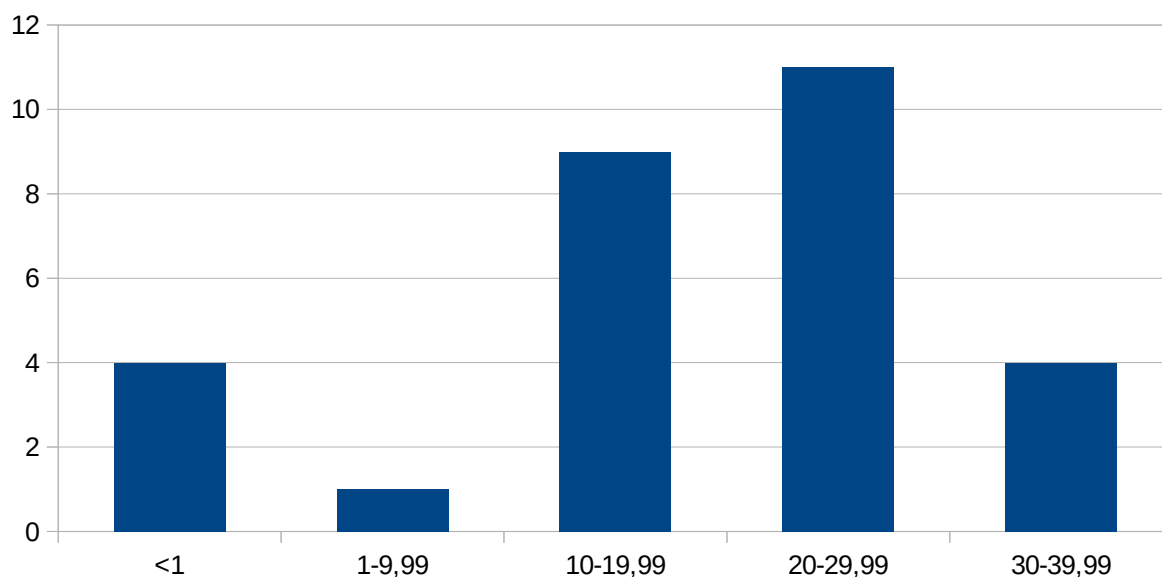
Rechtsvorm

Lidgeld

Het gemiddelde lidgeld van de 29 respondenten bedraagt €16,93. Vier respondenten geven aan geen lidgeld te vragen ('<1' in onderstaande grafiek)⁶. Minstens één van deze vier brengt een jaarboek uit. Bij de verenigingen die wel een lidgeld vragen zit minstens één die eveneens een jaarboek uitbrengt: feit dat beide in een andere categorie terecht komen is wellicht een gevolg van een onvoldoende duidelijke vraagstelling.

Lidgeld

Acht respondenten hebben verschillende tarieven: drie verenigingen hebben twee tarieven (steun-of ereleden, en éénmaal een apart studententarief), vijf verenigingen hebben drie tarieven (gewone,

⁶ Vzw Kuurns Erfgoed Cuerna, Juliaan Claerhoutkring, Wynckel-Capelle en Selebeke.

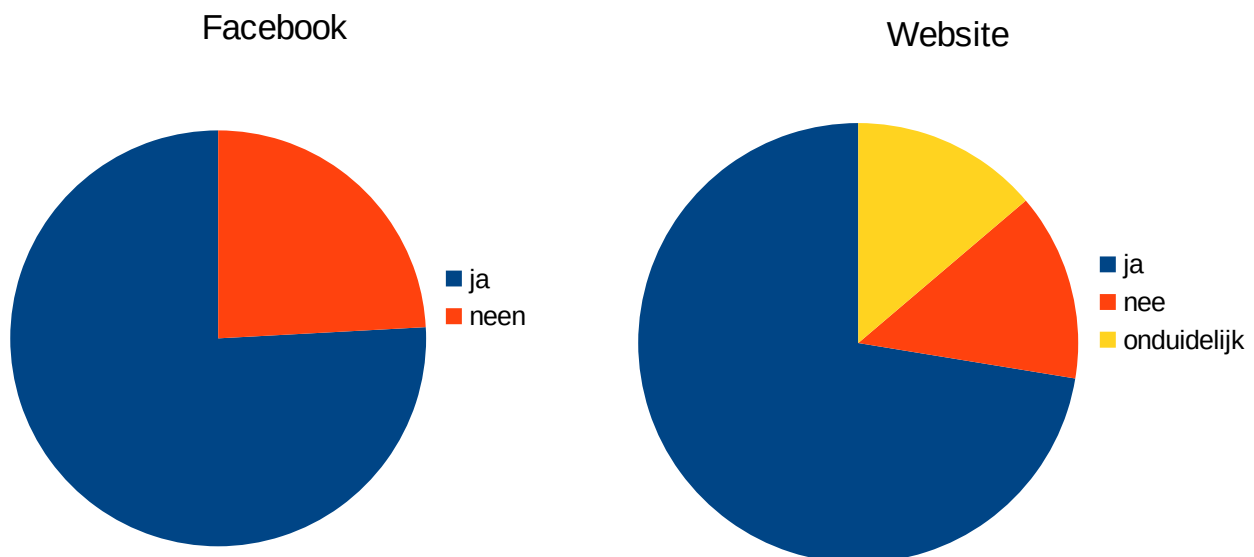
steunende en ereleden). Het hoogste tarief van €40 (of meer, als beschermend lid) is te vinden bij de Roede van Tielt.

Twee respondenten geven aan hun lidgeld het komende werkingsjaar te verhogen.

Website & sociale media

Van de 27 respondenten zeggen 21 ervan een website te hebben, 4 hebben er geen. Twee websites zijn in opbouw (waarvan één wel al een url vermeldt, zodat die terecht komt in de categorie 'ja' en de andere in de categorie 'neen'). Eén respondent voegt eraan toe dat de website uitbesteed is en niet door een lid van de vereniging wordt beheerd. Vier respondenten geven een onduidelijk antwoord, waarvan één een FB-pagina vermeldt in plaats van een website. Wellicht ligt een onduidelijke vraagstelling aan de basis van deze vier afwijkende antwoorden.

Wat betreft sociale media werd enkel gepolst naar het beheer van een Facebook-pagina: 22 van de respondenten (76%) had er één, 7 geen.

Huisvesting & documentatiecentrum

Zeven respondenten geven duidelijk aan over geen eigen lokaal te beschikken, vijf geven duidelijk aan van een gebouw van de gemeente gebruik te mogen maken voor hun documentatiecentrum of als vergaderlocatie. Van de zestien overige respondenten geeft één geen antwoord en vermelden de anderen een adres, waarbij verondersteld kan worden dat het om een eigen gebouw gaat.

Ongeveer twee op drie van de respondenten heeft een documentatiecentrum. Dat is ongeveer gelijk aan het aantal respondenten die een eigen lokaal heeft of er één van de gemeente ter beschikking kreeg gesteld. Toch is er geen absolute overlapping. Wel is het zo de verenigingen die over geen lokaal te beschikken ook geen documentatiecentrum hebben.

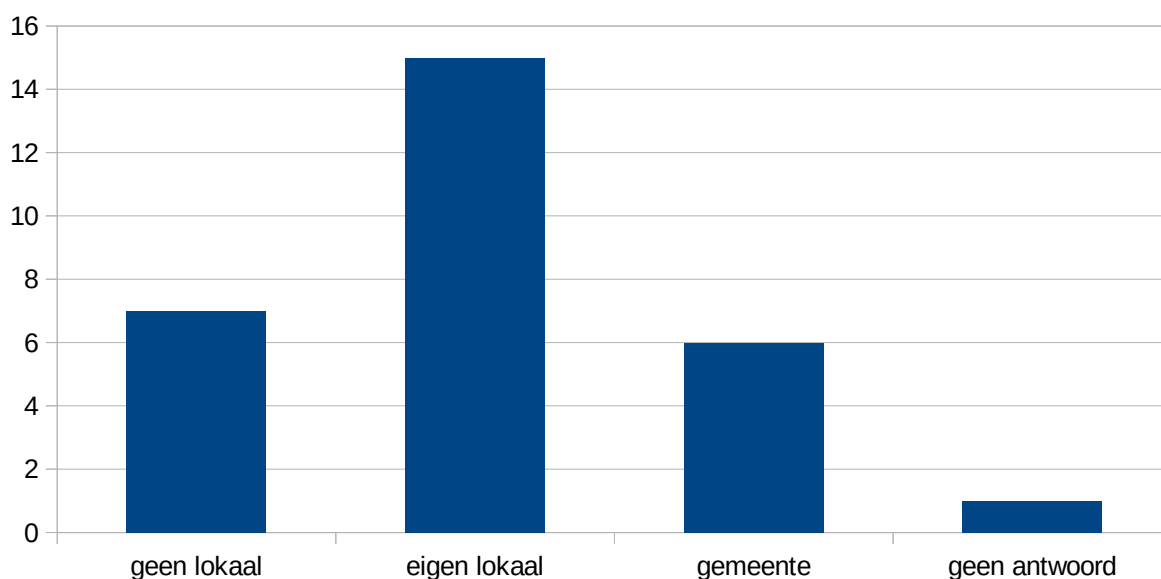
Alle documentatiecentra zijn publiekelijk toegankelijk, maar vier uitsluitend op afspraak⁷ (uit de onderstaande grafiek kan je afleiden dat in totaal zeven verenigingen op afspraak werken, maar drie daarvan hebben daarnaast ook vaste openingsuren). Mogelijk heeft de globale gezondheids crisis

⁷ Flambertus, De Plate, Dorp & Toren en Antonius Sanderus.

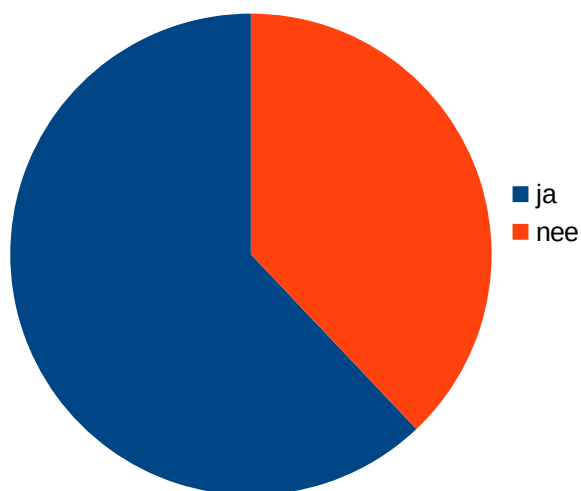
invloed op de openingstijden en/of het werken op afspraak; minstens één vereniging gaf aan recent te zijn overgeschakeld van vaste openingstijden naar werken op afspraak. Zes verenigingen houden hun documentatiecentrum een halve dag per week open, twee doen dat vaker (twee maal een halve dag), vijf net minder vaak (waarbij dit fluctueert van drie halve dagen per maand tot een halve dag per maand). Donderdagnamiddag (drie documentatiecentra) en zaterdag (zes documentatiecentra) zijn de populairste openingdagen, op vrijdag en zondag is geen enkel documentatiecentrum open. De openingstijden zijn minimaal 1,5 uur en maximaal drie uur per halve dag: dit betekent dat de twee documentatiecentra die twee halve dagen per week open zijn in totaal het grootste aantal openingsuren hebben, namelijk zes en vijf⁸.

Drie verenigingen (ongeveer 1/10) hebben een (klein) café of bar om een drankje te nuttigen.

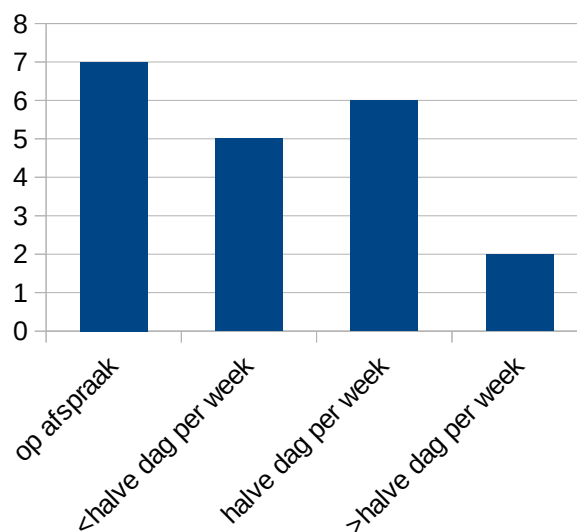
Huisvesting

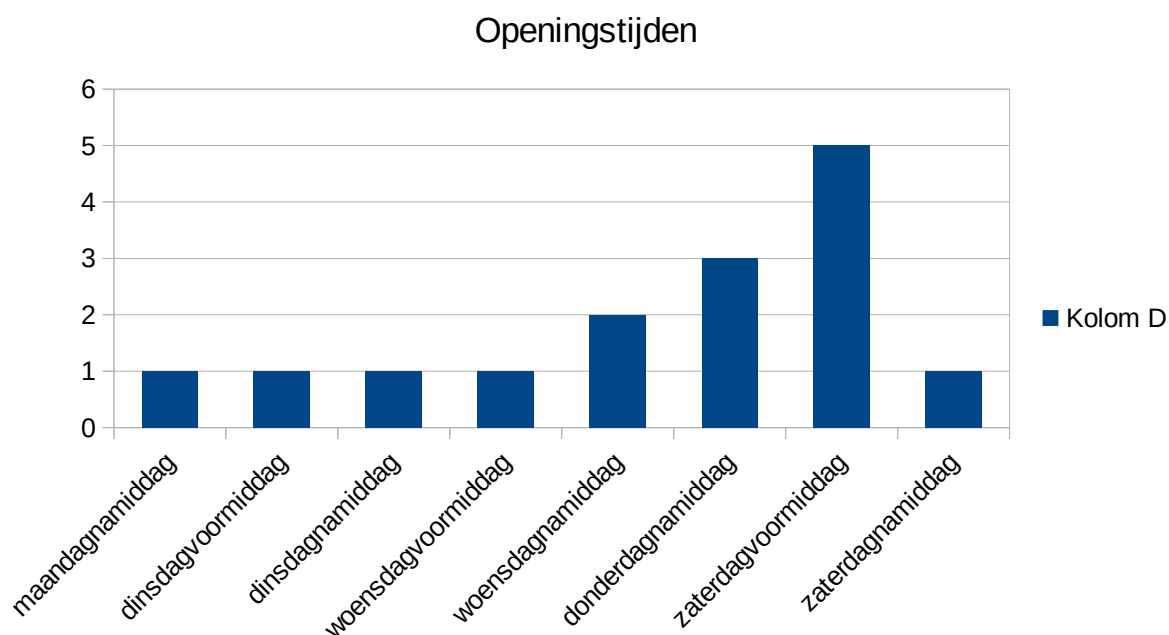
Documentatiecentrum

Toegankelijkheid documentatiecentrum

8 Respectievelijk 't Zwin Rechteroever en Wibilinga.

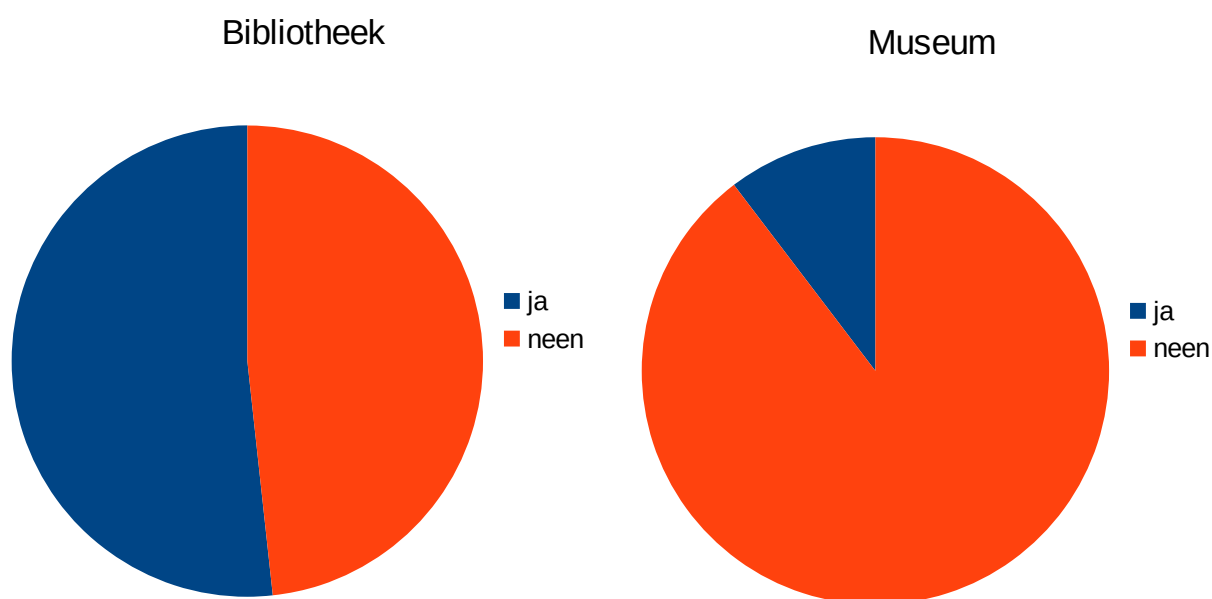

Bibliotheek

Iets meer dan de helft van de respondenten heeft een bibliotheek. In vier documentatiecentra is er geen bibliotheek en één vereniging zonder documentatiecentrum heeft wel een bibliotheek⁹.

Museum

Enkel drie van de respondenten (10%) heeft een museum¹⁰. Bij alledrie is het documentatiecentrum gevestigd in een gemeentelijke erfgoedlocatie die tegelijk als museum dienst doet.

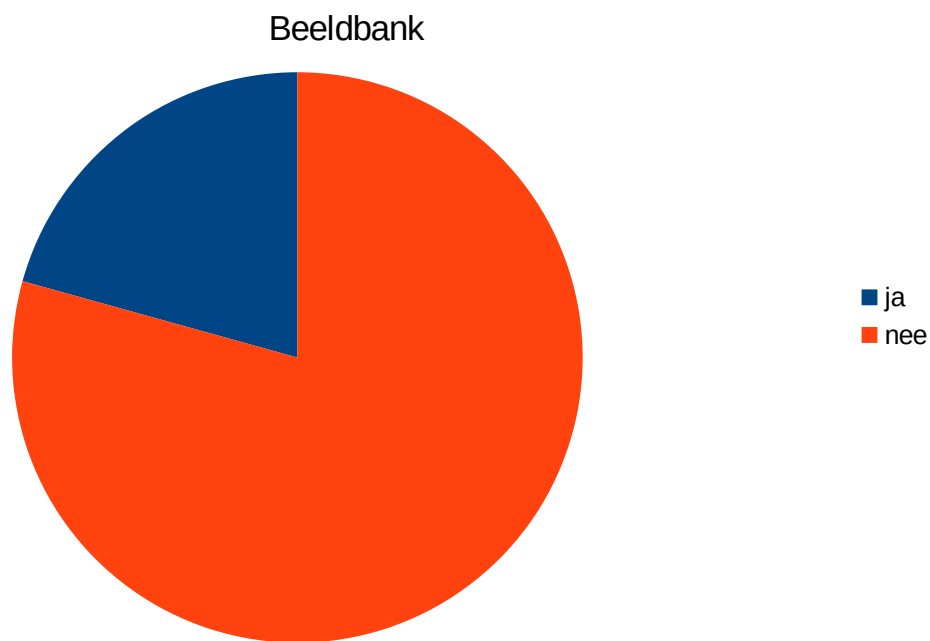

⁹ Resp. Juliaan Claerhoutkring, Flambertus, De Meiboom en resp. Ridefort en Kuurns Erfgoed.

¹⁰ Erfgoedhuis René Defrancq (Wervik), Museum De Plate (Oostende) en Museum in de Kerk (MIK) in Moerkerke.

Beeldbank

Zes van de respondenten (ongeveer 1 op 5) heeft en/of beheert een beeldbank. Eén van deze zes voegde eraan toe dat de beeldbank in de maak is. Eén respondent die negatief antwoordde op deze vraag merkte wel op over een gedeeltelijke (of onvolledige) beeldbank te beschikken.

Tijdschrift

Twee van de respondenten gaven aan geen publicatie(s) uit te geven, twee andere geven enkele thematische publicaties (brochures of boeken) uit, bijvoorbeeld naar aanleiding van een tentoonstelling¹¹. Alle vier hebben ze een eerder klein werkingsgebied en/of een lager dan gemiddeld ledenaantal. Twee respondenten (Juliaan Claerhoutkring en Ten Mandere) merkten ook op dat ze naast een tijdschrift ook boeken rond een specifiek onderwerp publiceren (zonder vaste periodiciteit). Gezien dit niet specifiek werd gevraagd, kan worden vermoed dat dit bij andere verenigingen ook het geval kan zijn.

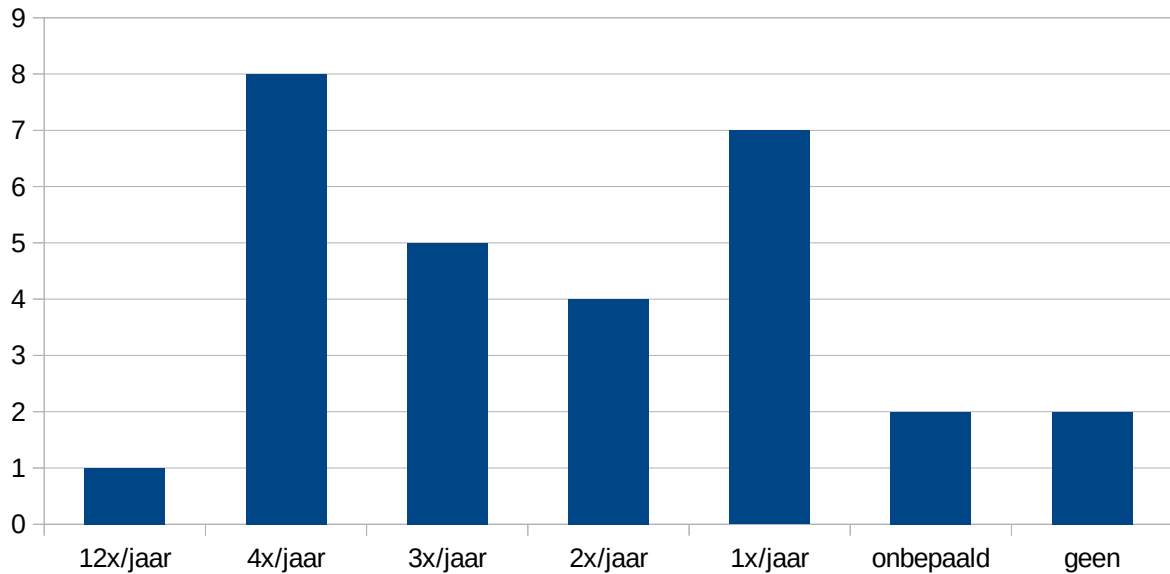
Eén respondent liet weten twee tijdschriften uit te brengen (in de grafiek werd slechts één opgenomen, gezien beide dezelfde periodiciteit hebben)¹². Eén van de jaarboeken verschijnt slechts elke twee jaar, maar werd toch in het cijfer van de 'jaarlijkse' jaarboeken opgenomen¹³.

11 Resp. Kuurns Erfgoed Cuerna en Selebeke en Wynckel-Capelle en Ridefort.

12 Brugs Ommeland.

13 Juliaan Claerhoutkring.

Publicatie

Nieuwsbrief

Iets meer dan de helft van de respondenten geeft aan een nieuwsbrief te verspreiden, waarvan ruim twee derde digitaal en één derde op papier. De twee verenigingen die géén publicaties uitbrengen hebben ook geen nieuwsbrief. Van de twee verenigingen die enkel niet-periodieke publicaties uitbrengen heeft er één een nieuwsbrief (op papier) en één geen.

Nieuwsbrief

Slotopmerking

Diverse respondenten wezen op hun samenwerking met andere erfgoedverenigingen of gemeentelijke erfgoeddiensten of musea in hun gemeente.